

► **M. Mars Di Bartolomeo**, *Président*.- Merci. Dann ass et un dem Här Kox.

► **M. Henri Kox** (*déi gréng*).- Och vun der grénger Fraktioun aus en décke Merci un d'Rapportrice fir hire méndlechen a schrëftleche Rapport, an ech gi gläichzäiteg den Accord vun der grénger Fraktioun.

► **M. Mars Di Bartolomeo**, *Président*.- Merci. Da kritt den Här Kartheiser d'Wuert.

► **M. Fernand Kartheiser** (*ADR*).- Jo, villmools Merci, Här President. Ech fänken och u mat deem Merci, dee verdéngt ass fir d'Madamm Claudia Dall'Agnol fir dee gudden Rapport. An ech wëll och dem Här Berger direkt versécheren, datt, mengen ech, heibanne wahrscheinlech sechs Parteie sinn, déi sech der Meinung kënnen uschlëssen, datt an der digitaler Entwécklung wierklech e groussen Deel vun der ekonomescher an anerer Zukunft vum Land läit.

Wat ech am Numm vun der ADR wollt soen zu deem Gesetzestext, ass dat hei: Mir begrëssen déi Tatsaach, datt Lëtzebuerg sech doduerch eng kleng Nisch verschafft, datt mer jo och deen Accord iwwert déi sougenannten elektronesch Ambassade mat Estland ofgeschloss hu viru Kuerzem. Elo maache mer dat mam europäesche Patentamt an enger ganz äänlecher Form. An ech wëll do erënneren, datt d'ADR eng Motioun agereecht hat, wou mer ebe just op déi Dimensionen opmierksam maachen a proposéieren, datt mir, och well mir jo Pionéier sinn an deem Beräich, déi néideg Initiativen an deenen internationale Fora entwéckele sollten, fir dat international rechtlech am Diplomaterecht ofzesécheren, well mer och domadder eis Pionéierpositioun, eis Nischepositioun an deem do Beräich kënnen ausbauen an ënnermaueren.

Leider ass dat bis elo net hei zur Diskussioun komm. Mir hoffen nach ëmmer, datt mer dat endlech an der bauseppolitescher Kommissioun kënnen eng Kéier zur Sprooch bréngen an datt mer et och nach an d'Pleniëre kréien, well et wier schued, et wier eng verpasste Chance fir eist Land, wa mer déi Entwécklung, déi mer elo ugefaangen hunn, net geifen notzen, fir eis e Stéck weider op deem Wee ze positionéieren an no vir ze bréngen.

Eng lescht Bemierkung: Et ass richtig, datt mer déi elektronesch, och déi rechtlech Säite vun deenen Accorde kucken a consideréieren, mä ech wëll just drun erënneren, datt an deenen Zäiten och nach eng ganz aner Obligatioun domat verbonnen ass, nämlech einfach déi physisch Sécherheet vun de Centres de données. Mir sinn an enger Zäit vun enger terroristescher Menace, wat mer jo all bedauern. An ech mengen, et ass ganz wichteg, datt mer eis och géint d'Cyberattaque schützen.

Ëmsou méi esou Accorde mer mam Ausland ofschlëssen, desto méi grouss gëtt déi Verantwortung, déi mir iwwerhuelen, fir Donnéeën vun internationalen Organisatiounen oder vun anere State bei eis ze stockéieren, desto méi grouss gëtt och eis Verantwortung, fir dat effikass ze schützen, an datt mer dat och dann eescht huelen, wat dorausser fir eis entsteet.

Dat gesot, stëmm mir dat Gesetz selbstverständlech mat.

Villmools Merci.

► **M. Mars Di Bartolomeo**, *Président*.- Merci. Den Här Baum huet mer signaliséiert, dass hien och domat d'accord ass. An da géif ech dem Här Braz d'Wuert weidergi fir d'Regierung.

Prise de position du Gouvernement

► **M. Félix Braz**, *Ministre de la Justice, en remplacement de M. Jean Asselborn, Ministre des Affaires étrangères et européennes*.- Merci, Här President. E Merci un d'Madamm Dall'Agnol fir hire méndlechen a schrëftleche Rapport. Merci och fir déi ganz breet Zoustëmmung. Dat hei ass fir d'Regierung e ganz wichtige Projet, well e sech aschreift an eis Strategie vun „Digital Luxembourg“ oder „Digital Lëtzebuerg“. Dat ass eng Strategie mam Objektiv, fir eis a terme ze positionéieren als dat Land, wat am Beräich vum ICT déi héchst Visibilitéit an Europa soll hunn a fir dass mer e Centre d'excellence am Hightechberäich solle ginn.

Dese Projet reit sech an a schonn eng Rei vun anere Projeten, déi Der kennt, déi mer ofgeschloss hu mat der Regierung vun Estland, och mat der NATO Support and Procurement Agency an awer och mat der Europäescher Kommissioun.

Den Här Kartheiser schwätzt zu Recht vun enger Nisch, déi mer hei probéieren, ze besetzen. Ech wëll awer präziséieren, dass et eng Kompetenznisch ass, déi Lëtzebuerg hei konsequent besetzt, an dass mer hei zu Lëtzebuerg

amgaange sinn, fir vill anerer eng Vertrauensplattform opzebauen. A bei där ass dese Projet e ganz wichtegt Element.

Merci.

► **M. Mars Di Bartolomeo**, *Président*.- Merci. Da si mer prett, fir ofzestëmmen.

Vote sur l'ensemble du projet de loi 7294 et dispense du second vote constitutionnel

An d'Ofstëmmung iwwert de Projet de loi 7294 fänkt un. Fir d'Eischt déi perséinlech Stëmmen. Dann d'Procuratiounen. An d'Ofstëmmung ass elo eriwwer.

60-mol Jo: De Projet de loi 7294 ass mat Unanimitéit adoptéiert.

Ont voté oui: Mmes Diane Adehm, Sylvie Andrich-Duval, Nancy Arendt (par M. Laurent Mosar), MM. Emile Eicher, Félix Eischen, Léon Gloden, Jean-Marie Halsdorf (par Mme Martine Mergen), Mmes Martine Hansen, Françoise Hetto-Gaasch, M. Aly Kaes (par M. Paul-Henri Meyers), Mme Claudine Konsbruck, M. Marc Lies, Mme Martine Mergen, M. Paul-Henri Meyers, Mme Octavie Modert, MM. Laurent Mosar, Gilles Roth, Marco Schank, Marc Spautz, Serge Wilmes (par Mme Martine Hansen), Claude Wiseler (par M. Marc Spautz), Michel Wolter et Laurent Zeimet;

MM. Marc Angel, Frank Arndt, Mme Simone Asselborn-Bintz, M. Alex Bodry, Mmes Taina Bofferding, Tess Burton, M. Yves Cruchten, Mme Claudia Dall'Agnol, MM. Mars Di Bartolomeo, Georges Engel, Franz Fayot, Claude Haagen et Mme Cécile Hemmen;

MM. André Bauler, Gilles Baum, Mme Simone Beissel (par M. Gusty Graas), MM. Eugène Berger, Frank Colabianchi, Lex Delles, Mme Joëlle Elvinger, MM. Gusty Graas, Max Hahn, Alexander Krieps, Claude Lamberty, Edy Mertens et Mme Lydie Polfer;

MM. Gérard Anzia, Henri Kox, Mmes Josée Lorsché, Viviane Loschetter (par Mme Josée Lorsché), Sam Tanson et M. Roberto Traversini (par Mme Sam Tanson);

MM. Gast Gibéryen, Fernand Kartheiser et Roy Reding;

MM. Marc Baum et David Wagner (par M. Marc Baum).

Ass d'Chamber bereet, d'Dispens ze froen? Ass dat esou?

(Assentiment)

Merci. Dann ass dat esou decidéiert.

A mer kommen un de Projet de loi 7251, eng Ofännerung vum Gesetz iwwert d'Wahle fir d'Landwirtschaftskummer. An d'Wuert huet de Rapporteur, dee sech duerchkämpft, den Här Gusty Graas.

5. 7251 - Projet de loi modifiant la loi modifiée du 4 avril 1924 portant création de chambres professionnelles à base électorale

Rapport de la Commission de l'Agriculture, de la Viticulture, du Développement rural et de la Protection des consommateurs

► **M. Gusty Graas** (*DP*), *rapporteur*.- Här President, Dir Dammen an Dir Hären, de 4. Abrëll 1924 war e wichtegt Gesetz a Kraaft getrueden. Et ass nämlech ëm d'Schafe vun de Chambres professionnelles gaangen. An dat war ouni Zweifel e wesentleche Schrëtt am Fonctionnement vun der parlamentarescher Demokratie. Et war awer och e wesentleche Schrëtt an eng Valeur ajoutée fir de legislative Prozess.

(M. Henri Kox prend la présidence.)

Well mer musse ganz éierlech sinn: Et ass jo awer ëmmer erëm interessant, wa mer déi vill Aweise vun deenen eenzelne Chambres professionnelles kréien. An et kann een och hei roueg soen, datt dat eent oder dat aner Gesetz vläicht manner gutt ausgefall wär, wa mer net do gutt Aweise krëtt hätten.

Duerfir, mengen ech, soll een och vun dëser Geleeënheet emol eng Kéier profitéieren, fir all de Chambre-professionnellé Merci ze soe fir hir Aarbecht, déi se am Laf vun deene Jorzénge geleescht hunn.

Eng vun dëse Chambres professionnelles ass d'Landwirtschaftskummer, déi och eng wichteg Fonctioun ze erfëllen huet. Nieft dem Opdrag, fir Aweisen iwwer Gesetzer respektiv Règlement-grand-ducallen ze ginn, ass hir Haaptmissioun awer och d'Berodung vun hire Memberen. De Comité setzt sech aus véier Leit zesummen. D'Plenarversammlung setzt sech aus 19 Leit zesummen. An dierneft sinn natierlech och 19 Suppleanten an zwar 15 Baueren, 3 Wënzler an ee Gäertner.

Am November vun deem Joer hätten u sech sollen d'Wahle stattfanne fir de Renouveau vun der Chambre d'Agriculture. Ech mengen, mir alleguer heibanne wësse jo gutt, datt de 14. Oktober awer och e wichtigen Da-

tum ass. Do geet et drëms, fir dës Chamber ze erneieren. An dowéinst ass dann och d'Iddi opkomm, d'Meenung opkomm, datt et vläicht net gutt wier, wa sech den Interesse vun der d'Effentlechkeet ze vill op de 14. Oktober géif fokusséieren amplaz dann awer och op d'Wahle vun deenen eenzelne Chambres professionnelles.

A wéi gesot, dunn ass dann awer d'Decisioun geholl ginn, fir u sech déi Wahle vun de Chambres professionnelles, vun der Landwirtschaftskummer an deem Fall, ze verréckelen. An zwar ginn do elo zwee Méint virgeschloe fir d'Joer 2019, an zwar de Februar an de Mäerz. Den exakten Datum wäert da vun deem neie Landwirtschaftsminister duerch en Arrêté ministériel festgesat ginn. Dës Dispositioun kritt dann iwwregens och en definitive Charakter, virun allem fir dann eben och déi Schoulvakanze kënnen ze ëmgoen. Hei geet et natierlech virun allem ëm d'Fuesvakanz an och ëm Ouschteren.

Ech wëll awer direkt hei betounen, datt d'Mandater vun deene Leit, déi de Moment an der Landwirtschaftskummer sinn, automatesch och verlängert ginn, an zwar bis zu deem Datum, wou dann déi nei Landwirtschaftskummer wäert a Kraaft trieden, dat virun allem, fir e Vide juridique ze verhënnern.

Iwwregens hu mer jo hei och schonn decidéiert, datt d'Chambre des Salariés hir Wahlen och verréckelt.

Dese Projet de loi gouf den 23. Februar 2018 vum Landwirtschaftsminister Fernand Etgen deposéiert. De Statsrot huet säin Avis den 29. Mee ginn. An a senger Sëtzung vum 19. Juni huet d'Agrarkommissioun hire President zum Rapporteur genannt, an dee Rapport gouf dann och de 27. Juni eestëmmeg ugehall.

Et dierft och wuel wahrscheinlech keen iwwerraschen, datt d'Landwirtschaftskummer sech ganz positiv zu deem Gesetzesprojet ausgeschwat hat. A well mer der Meinung sinn, datt et awer wichteg ass, datt déi Ännerung vun den Datumen hei kënn, géif ech lech bidden, dann och deem klenge Gesetzesprojet hei zouzestëmmen, a ginn natierlech och gläichzäiteg den Accord vun der DP-Fraktioun.

Ech soen lech Merci.

► **M. Henri Kox**, *Président de séance*.- Merci dem Rapporteur. An als éischt Riednerin ass déi honorabel Madamm Martine Hansen drun.

Discussion générale

► **Mme Martine Hansen** (*CSV*).- Merci, Här President. An ee grouse Merci un de Rapporteur, de Gusty Graas. Hien huet am Prinzip alles erkläert. Et ass kloer, d'Landwirtschaftskummer huet eng wichteg Roll ze spillen. An dofir sinn d'Wahle fir d'Landwirtschaftskummer och extrem wichteg. An dofir ginn ech och den Accord vun eiser Fraktioun fir dese Projet de loi.

► **M. Henri Kox**, *Président de séance*.- Merci der Madamm Hansen. Nächst Riednerin ass d'Madamm Cécile Hemmen.

► **Mme Cécile Hemmen** (*LSAP*).- Jo, Merci, Här President. Ech schlësse mech natierlech och, wat elo d'Wichtegkeet vun der Landwirtschaftskummer ubelaangt, deene Wieder un, déi d'Madamm Hansen elo grad gesot huet.

Ech gi selbstverständlech och den Accord vun der Sozialistescher Partei a soen dem Här Graas Merci fir säin explizite schrëftlechen a méndleche Rapport.

► **M. Henri Kox**, *Président de séance*.- Merci. Den nächste Riedner ass den Här Gérard Anzia.

► **M. Gérard Anzia** (*déi gréng*).- Merci, Här President. Wat si muss, muss sinn. Mir sinn och d'accord, fir deen Datum ze réckelen. Ech ginn den Accord vun der grénger Fraktioun a Merci un de Rapporteur.

► **M. Henri Kox**, *Président de séance*.- Domat si mer fäerdeg mat den Diskussiounen. Da ginn ech nach d'Wuert un de Landwirtschaftsminister. Här Etgen, Dir hutt d'Wuert.

Prise de position du Gouvernement

► **M. Fernand Etgen**, *Ministre de l'Agriculture, de la Viticulture et de la Protection des consommateurs*.- Merci, Här President. Zum Projet selwer ass alles gesot. A mir bleift dann och näischt anescht iwwreg, wéi mech deene verdéngte Mercie fir dee gudden Rapport vum Rapporteur Gusty Graas unzeschlëssen.

Merci.

► **M. Henri Kox**, *Président de séance*.- Gutt. Da komme mer zur Ofstëmmung.

Vote sur l'ensemble du projet de loi 7251 et dispense du second vote constitutionnel

Fir d'Eischt déi perséinlech Stëmmen. D'Procuratiounen. De Vott ass ofgeschloss mat Unanimitéit fir dese Projet de loi.

(Exclamations)

Dat ass selbstverständlech fir esou e wichtige Projet.

Résultat définitif: le projet de loi 7251 est adopté à l'unanimité des 60 votants.

Ont voté oui: Mmes Diane Adehm, Sylvie Andrich-Duval, Nancy Arendt (par Mme Martine Mergen), MM. Emile Eicher, Félix Eischen, Léon Gloden, Jean-Marie Halsdorf, Mmes Martine Hansen, Françoise Hetto-Gaasch, M. Aly Kaes (par M. Paul-Henri Meyers), Mme Claudine Konsbruck, M. Marc Lies, Mme Martine Mergen, M. Paul-Henri Meyers, Mme Octavie Modert, MM. Laurent Mosar, Gilles Roth, Marco Schank, Marc Spautz, Serge Wilmes (par Mme Martine Hansen), Claude Wiseler (par Mme Octavie Modert), Michel Wolter et Laurent Zeimet;

MM. Marc Angel, Frank Arndt, Mme Simone Asselborn-Bintz, M. Alex Bodry, Mmes Taina Bofferding, Tess Burton, M. Yves Cruchten, Mme Claudia Dall'Agnol, MM. Mars Di Bartolomeo, Georges Engel, Franz Fayot, Claude Haagen et Mme Cécile Hemmen;

MM. André Bauler, Gilles Baum, Mme Simone Beissel (par M. Gusty Graas), MM. Eugène Berger, Frank Colabianchi, Lex Delles, Mme Joëlle Elvinger, MM. Gusty Graas, Max Hahn, Alexander Krieps, Claude Lamberty, Edy Mertens et Mme Lydie Polfer;

MM. Gérard Anzia, Henri Kox, Mmes Josée Lorsché, Viviane Loschetter (par Mme Josée Lorsché), Sam Tanson et M. Roberto Traversini (par M. Gérard Anzia);

MM. Gast Gibéryen, Fernand Kartheiser et Roy Reding;

MM. Marc Baum et David Wagner (par M. Marc Baum).

Si mer d'accord, dass och den zweete Vote constitutionnel dispenséiert gëtt?

(Assentiment)

Dat ass och de Fall. Da soen ech lech Merci. An ech iwwerginn d'Wuert dem President erëm.

(M. Mars Di Bartolomeo reprend la présidence.)

► **M. Mars Di Bartolomeo**, *Président*.- Villmools Merci, Här President. An da géife mer direkt zum leschte Punkt vun eiselem Ordre du jour iwwergoen: de Projet de loi 7291, deen d'Ennerstëtzung vum ländleche Raum betrëfft.

► **M. Henri Kox** (*déi gréng*).- Deen hate mer dach elo grad eréischt?

► **Plusieurs voix**.- Neen.

► **M. Henri Kox** (*déi gréng*).- Ah pardon, entschëllegt!

(Brouhaha)

► **M. Mars Di Bartolomeo**, *Président*.- Här President, dat war d'Landwirtschaftskummer. Här Graas, Dir hutt d'Wuert.

6. 7291 - Projet de loi modifiant la loi modifiée du 27 juin 2016 concernant le soutien au développement durable des zones rurales

Rapport de la Commission de l'Agriculture, de la Viticulture, du Développement rural et de la Protection des consommateurs

► **M. Gusty Graas** (*DP*), *rapporteur*.- Merci, Här President. Effektiv, hei handelt et sech zwar erëm eng Kéier ëm e ganz...

(Interruption)

Nach net grad!

Hei handelt et sech erëm eng Kéier ëm e ganz klengen Gesetzesprojet, mä trotzdem awer keen onwichtigen. Ech wëll drop hiweisen, datt d'Zuel vun de landwirtschaftleche Betriber hei zu Lëtzebuerg leider réckleefeg ass. 2000 hate mer der 2.728, 2015 2.022. Mä et kann een awer net ignoréieren, datt et sech nach wie vor ëm e wichtigen ekonomesche Secteur handelt.

An et dierf een och net vergiessen, datt et kaum e Beräich gëtt um europäeschen Niveau, dee jo esou iwwert den europäesche Budget ënnerstëtzt gëtt wéi d'Landwirtschaft. Et kann ee soen, plus ou moins 35% fléissen an d'Agrarpolitik.

Viru gutt zwee Joer, dat war den 12. Mee 2016, hu mer op dëser Plaz e ganz wichtegt Gesetz gestëmmt fir d'Ennerstëtzung vun der Landwirtschaft hei zu Lëtzebuerg. Dat war dat 7. Agrargesetz. An deemools war, ouni datt ech natierlech elo erëm eng Kéier alles hei rappeléieren, wat Guddes decidéiert gi war, mä virun allem awer wollt ech op ee Punkt hiweisen, dat war d'Ennerstëtzung fir déi jonk Baueren, Wënzler a Gäertner. An zwar haten déi wirtschaftlech Kritären, déi deemools virausgesat gi waren, zrëckbehalen, datt e jonke Bauer sech an Zukunft och no wirtschaftleche Konditiounen installéiere soll kënnen, dat heescht, e muss och mindestens 23 Joer al sinn a manner wéi 40.